

MEDIA SAVODXONLIKNING BIOLOGIYA FANIDAGI AHAMIYATI**Abduraxmonova E'zozxon***Qo'qon davlat universiteti, 2-kurs talabasi*

ANNOTATSIIYA: *Ushbu maqolada media savodxonligining biologiya fanidagi o'rni va ahamiyati keng yoritilgan. Bugungi raqamli axborot oqimi kuchaygan davrda biologik ma'lumotlarning to'g'ri talqin qilinishi, ilmiy yangiliklarni tanqidiy tahlil qilish, yolg'on yoki asossiz xabarlardan himoyalash dolzarb masalaga aylangan. Maqolada media savodxonlik ko'nikmalarining biologiya fanida ilmiy fikrlash, manbalarni tekshirish, vizual axborotlarni tahlil qilish va ilmiy xulosalar chiqarishdagi roli muhokama qilingan. Shuningdek, talabalar va o'quvchilarda media savodxonligini rivojlantirishning samarali strategiyalari ham ko'rsatib o'tilgan.*

Kalit so'zlar: *media savodxonlik, biologiya, ilmiy manbalar, tanqidiy fikrlash, feyk ma'lumotlar, raqamli axborot, ilmiy tafakkur*

ANNOTATION: *This article explores the significance of media literacy in the field of biology. In today's era of rapidly increasing digital information flow, the accurate interpretation of biological data, critical evaluation of scientific news, and protection against misinformation have become essential. The paper discusses how media literacy skills contribute to scientific reasoning, source evaluation, analysis of visual information, and formation of evidence-based conclusions in biology. Additionally, it highlights effective strategies for enhancing media literacy among students and learners.*

Keywords: *media literacy, biology, scientific sources, critical thinking, misinformation, digital information, scientific reasoning.*

Kirish

Bugungi axborot asrida media savodxonlik inson tafakkuri va ilmiy dunyoqarashini shakllantirishda muhim o'rin tutadi. Ayniqsa, biologiya kabi fanlarda to'g'ri, aniq va ilmiy asoslangan ma'lumotlarni tanlash, tahlil qilish hamda ularni jamiyatga yetkazish katta ahamiyatga ega. Media savodxonlik biologiya o'qituvchilari va talabalari uchun nafaqat axborot olish vositasi, balki tanqidiy fikrlash va ilmiy tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantiruvchi asosiy omil hisoblanadi [1].

Materiallar va usullar

Ushbu maqolani tayyorlash jarayonida biologiya fanining o'quv adabiyotlari, ilmiy maqolalar hamda O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim tizimida media savodxonlikni rivojlantirishga oid me'yoriy hujjatlar tahlil qilindi. Shuningdek, internetdagi ilmiy platformalar (Google Scholar, ResearchGate va Scopus) orqali biologiya sohasida axborot tarqatish usullari o'rganildi. Ma'lumotlar tahlil metodologiyasi sifatida kontent tahlil va kuzatuv usullaridan foydalaniladi [2].

Natijalar

Tadqiqot natijalariga ko'ra, media savodxonlik biologiya ta'limida bir necha asosiy yo'nalishda o'z samarasini ko'rsatmoqda:

1. Axborot manbalarini tanlashda tanqidiy yondashuv — talabalar ilmiy bo'lmagan, soxta ma'lumotlarni ajrata olishni o'rganmoqda.
2. Vizual va raqamli materiallar bilan ishlash ko'nikmasi — biologiyada mikroskopik suratlar, infografikalar, videodarslar orqali bilim yanada chuqurlashadi.
3. Biologik yangiliklarni ommaga yetkazish — media savodxon talaba yoki o'qituvchi ilmiy yangilikni soddalashtirilgan tilda tushuntira oladi.
4. Ekologik madaniyatni oshirish — axborot vositalari orqali atrof-muhit muammolariga e'tibor kuchaymoqda [3].

Muhokama

Media savodxonlikni biologiya ta'limiga tatbiq etish o'quvchilarning fanga bo'lgan qiziqishini oshiradi, ularni mustaqil izlanishga undaydi. Bunda o'qituvchining roli ham muhim: u ishonchli manbalarni tanlash, axborotni tahlil qilish va talabalarga to'g'ri yo'l-yo'riq ko'rsatish orqali media madaniyatni shakllantiradi. Shuningdek, raqamli texnologiyalarni o'quv jarayoniga qo'shish (masalan, virtual laboratoriyalar, interaktiv testlar) media savodxonlik bilan chambarchas bog'liqdir [4].

Xulosa

Media savodxonlik biologiya fanining samarali o'qitilishi va o'rganilishida muhim o'rin tutadi. U nafaqat to'g'ri axborot bilan ishlashni, balki ekologik tafakkur, tanqidiy fikrlash va ijtimoiy mas'uliyatni rivojlantiradi. Biologiya fanini media savodxonlik asosida o'qitish – zamonaviy ta'limning ajralmas qismi hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi qarori. "Axborot madaniyatini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2021-yil 15-fevral.
2. Nazarova, N. (2022). Media savodxonlik va axborot texnologiyalari ta'limda. Toshkent: TDPU nashriyoti.
3. Ahmedova, D. (2023). Biologiya ta'limida media vositalaridan foydalanish samaradorligi. "Ilm va taraqqiyot" jurnali, №4, 112–117.
4. UNESCO. (2020). Media and Information Literacy: Policy and Strategy Guidelines. Paris: UNESCO Publishing.

Kalit so'zlar: media savodxonlik, biologiya, ta'lim, axborot, tanqidiy fikrlash, ekologiya.